

Oma asuin ympäristö paremmaksi!

Miten parantaisin omaa asuin ympäristöäni?

Projektityössä otetaan haltuun oma asuin ympäristö ja lähdetään kehittämään sitä entistä paremmaksi. Tavoitteena on tutkia ja tehdä ehdotuksia siitä, miten omaa asuin ympäristöä voisi parantaa, jotta se olisi entistä viihtyisämpi, turvallisempi ja kiinnostavampi paikka elää ja toimia.

Projektin aikana yhdessä mietittäviä ja pohdittavia asioita ovat muun muassa:

- Millaisista osista hyvä asuin alue koostuu?
- Miten eri asukasryhmät – lapset, nuoret, vanhuksat – on otettu huomioon asuin alueella?
- Mikä on maiseman merkitys asuin ympäristön laadulle?

Projektityön sisältö

Projektityöskentely voi tapahtua pienryhmissä, joista jokainen tutkii asuin ympäristöään oman teemansa mukaisesti. Teemoja voivat olla esimerkiksi liikenne ympäristön kehittäminen, eri asukasryhmien olojen parantaminen tai alueen viihtyisyyden lisääminen.

Projektin aikana pienryhmät tuottavat asuin ympäristön kokemiseen liittyvää kokemuksellista paikkatietoa. Tällaista tietoa voidaan hyödyntää alueen suunnittelussa ja perusparantamisessa ja sen avulla saadaan tietoa, jota mittauksin tai kartoituksin ei saataisi. Tällöin voidaan puhua **vuorovaikutteisesta** tai **osallistuvasta suunnittelusta**.

Projektin aikana työskentely tapahtuu sekä luokassa että ulkona, omaa asuin ympäristöä havainnoiden. Havainnointiretkien aikana kirjataan ylös huomioita ja parannusehdotuksia asuin ympäristöstä. Retkien jälkeen havainnot kirjataan PaikkaOpin kartta- alustalle. Havaintoretkeille on hyvä ottaa mukaan myös kamera, jolla otetut kuvat voidaan liittää kartalle havaintoaineistoiksi.

Pienryhmän käytössä voi olla GPS -vastaanotin, jolla tallennetaan havaintokohteiden sijaintitiedot. Sijainnit tuodaan havaintoretken jälkeen PaikkaOpin -kartta- alustaan, jossa niitä voidaan selata karttapohjalla.

Mikäli GPS- laitetta ei ole käytettävissä, voidaan sen tilalle kävelyretkelle ottaa mukaan karttatuloste alueesta ja merkitä kohteiden sijainnit tähän. Retken jälkeen kohteet digitoidaan käsin kartta- alustalle.

Ohjeita projektityön toteutukseen

- Opettajalla ja oppilaille/oppilasryhmillä tulee olla käytössä tunnukset PaikkaOpin oppimisympäristön käyttöön. Oppilaat voivat myös käyttää yhteistä tunnusta, jonka opettaja voi luoda palvelun käyttäjänhallinnan kautta.
- Sopikaa yksi tutkimusalue, jolta havainnot kerätään. Tutustukaa alueeseen ennen havainnointiretkiä esimerkiksi karttojen ja ilmakuvien avulla.
- Opettaja voi PaikkaOpin kartta-alustalla tallentaa tutkimusalueen työtilaksi, jonka oppilaat voivat myöhemmin avata suoraan omalle kartta-alustalleen. Näin nopeutetaan työnkulkua.
- Jos käytössänne on GPS-laitteita, opetelkaa yhdessä laitteiden käyttö ja varmistakaan, että laitteet ovat yhteensopivia PaikkaOpin oppimisympäristön kanssa. Tallentakaa GPS-laitteeseen tallennetut kohteet kartta-alustalle. Valitkaa kohteiden kategoriaksi esimerkiksi ”Kokemukset ja merkitykset” ja kullekin pisteelle sopiva luokka kategorian sisältä, esimerkiksi ”Vaarallinen risteys”.
- Kirjatkaa havaintoretken aikana tekemänne kohdehavainnot havaintolomakkeeseen. Kirjatkaa lomakkeen kohtaan ”Kohdenumero” esimerkiksi GPS-laitteen antama kohdenumero, jotta voitte myöhemmin yhdistää kirjaamanne havaintotiedot oikeaan kohteeseen kartta-alustalla.
- Mikäli käytössänne ei ole GPS-laitetta, ottakaa havaintoretkelle mukaan karttatuloste tutkimusalueesta. Merkitkää havaintojenne sijainti karttapohjalle retken aikana. Numeroikaa kohteet niin, että voitte yhdistää karttapohjalle merkityn kohteet ja havaintolomakkeelle kirjatut havaintotiedot. Havaintoretken jälkeen lisätkää kohteet PaikkaOpin kartta-alustalle piirtotyökaluilla (digitointityökalut) karttatulostetta apuna käyttäen.
- Jokainen havainnointiryhmä tallentaa tekemänsä huomiot kunkin kohteet ominaisuustietoihin. Liittäkää kohteiden mukaan myös ottamanne valokuvat. Kun jokainen havainnointiryhmä on tallentanut kohteensa, jakakaa kohteet työtilan avulla kurssin muille oppilaille.
- Projektin lopussa jokainen pienryhmä esittelee havaintonsa ja ehdotuksensa asuinympäristön parantamiseksi.

Esimerkiohjeistukset projektin teemaryhmille:

Tässä on esitetty kolme ehdotusta mahdollisiksi havainnointiryhmiksi. Havainnointiryhmien teemat eivät ole toisiaan poissulkevia vaan menevät osin toistensa kanssa päällekkäin.

Ryhmä 1. Pyöräilijän ja jalankulkijan liikenneympäristö

Liikenneympäristö muodostaa ison osan omasta asuinympäristöstämme. Siihen kuuluvat niin tiet, kadut, jalkakäytävät, pyörätiet kuin liikennemerkit ja opasteetkin. Etenkin kaupunkialueella kadut muodostavat alueen, jossa useimmiten liikutaan ja toimitaan, kun olemme ulkona.

Liikenneympäristössä kohtaavat myös monet asukas- ja liikkujaryhmät. Liikkujina on lapsia, pyöräilijöitä, kävelijöitä, liikuntarajoitteisia ja autoilijoita, joiden kaikkien liikennetarpeet on huomioitava. Liikkujien välille saattaa muodostua myös ongelmatilanteita, joita voidaan poistaa liikenneympäristön hyvällä suunnittelulla.

Tutkikaa pienryhmän kanssa asuinalueen liikenneympäristöä erityisesti pyöräilijän ja jalankulkijan näkökulmasta ja tehdään havaintoja erilaisista liikenteeseen liittyvistä kohteista. Pohtikaa havaintokohteiden yhteydessä myös sitä, miten voisitte kohteita ja ympäristöä edelleen parantaa.

Voitte valita havaintokohteiksi esimerkiksi seuraavia:

- Pyöräilijöiden ja kävelijöiden kannalta vaaralliset risteykset
- Huonosti hoidetut kävely- tai pyörätiet
- Huonokuntoiset tai puutteelliset liikennemerkit tai opasteet
- Puutteelliset joukkoliikennepysäkit tai yhteydet

Kirjatkaa havaintonne ja niihin liittyvät mahdolliset parannusehdotuksenne havaintolomakkeeseen ja tallentakaa kohteiden sijainnit GPS -laitteeseen tai karttatulosteeseen. Havaintoretken jälkeen tuokaa keräämämme havainnot PaikkaOpin kartta-alustalle.

Ryhmä 2. Tekeminen ja toiminta

Erilainen tekeminen ja toiminta kuuluvat selkeästi oman asuinympäristön luonteeseen. Asuinympäristössä vietämme aikaa monenlaisten toimintojen parissa. Hyvän asuinympäristö antaa virikkeitä monenlaiseen toimintaan ja tarjoaa jokaiselle asukasryhmälle erilaisia mahdollisuuksia.

Tutkikaa pienryhmänne kanssa asuinalueenne tarjoamia mahdollisuuksia erilaiseen toimintaan ja tekemiseen. Tarkastelkaa toimintaa useamman asukasryhmän näkökulmasta. Miten alueella on huomioita vaikkapa lasten, vanhuksien tai koiranulkoiluttajien tarpeet.

Voitte valita havaintokohteiksi esimerkiksi seuraavia:

- Huonot ja hyvät ulkoilumahdollisuudet kuten esimerkiksi pururadat ja urheilukentät
- Lasten leikkipuistot ja -kentät
- Lemmikkien ulkoilualueet
- Julkiset paikat ja tilat, joissa voitte levätä tai viettää aikaa ystävien kanssa

Kirjatkaa havaintonne ja niihin liittyvät mahdolliset parannusehdotuksenne havaintolomakkeeseen ja tallentakaa kohteiden sijainnit GPS -laitteeseen tai karttatulosteeseen. Havaintoretken jälkeen tuokaa keräämänne havainnot PaikkaOpin kartta-alustalle.

Ryhmä 3. Kaupunkikuva ja viihtyisyys

Asuinympäristö on paikka ja tila, jossa asutaan. Tällöin ei ole yhdentekevää, kuinka viihtyisä asuinympäristö on. Asuinalueen viihtyisyyteen vaikuttavat monet tekijät liikenteen melusta rakennusten ulkoasuun ja alueen roskaisuuteen. Hyvän asuinalueen merkki on, että ihmiset viihtyvät alueella.

Tutkikaa pienryhmänne kanssa asuinalueenne viihtyisyyteen vaikuttavia tekijöitä. Tarkastelkaa viihtyisyyttä lisääviä ja viihtyisyyttä vähentäviä ympäristön ominaisuuksia. Muistakaa myös tehdä ja pohtia havaintokohteisiin parannusehdotuksia, joilla asuinympäristö voisi muodostua nykyistä viihtyisämmäksi.

Voitte valita havaintokohteiksi esimerkiksi seuraavia asioita:

- Asuinalueen kauniit rakennukset ja maisema
- Ränssityneet tai huonokuntoiset rakennukset
- Roskaiset ja töhryiset ympäristöt, jotka vähentävät ympäristön viihtyisyyttä

Kirjatkaa havaintonne ja niihin liittyvät mahdolliset parannusehdotuksenne havaintolomakkeeseen ja tallentakaa kohteiden sijainnit GPS -laitteeseen tai karttatulosteeseen. Havaintoretken jälkeen tuokaa keräämänne havainnot PaikkaOpin kartta-alustalle.